

15.4.2016

MMM 025:00/2016

HALLITUKSEN ESITYS ELINTARVIKELAIKSI

Asettaminen

Maa- ja metsätalousministeriö on tänään asettanut lainsäädäntöhankkeen, jonka tarkoituksena on antaa hallituksen esitys uudeksi elintarvikelaiaksi. Tarkoituksena on keventää toimijoiden hallinnollista taakkaa ja luoda joustoja toimijoiden toimintaympäristöön.

Toimikausi

18.4.2016 - 31.12.2017

Tausta

Voimassaoleva elintarvikelaki säädettiin vuonna 2006, minkä jälkeen sitä on muutettu 15 kertaa. Laki ei lukuisine lisäyksineen nykymuodossaan vastaa nykyisen toimintaympäristön tarpeita.

Kesällä 2014 maa- ja metsätalousministeriö toteutti osana hallinnollisen taakan vähentämiseen tähtäävää työtä kyselyn elintarvikelain toimivuudesta, sekä selvitti, onko elintarvikelain lain soveltamisala sekä yleiset periaatteet ja vaatimukset edelleen toimivia. Lisäksi ministeriö selvitti, ovatko elintarvikelakiin perustuvat keinot toimivia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuoden 2015 hallitusohjelmassa strategisiksi tavoitteiksi on asetettu muun muassa työllisyys, kilpailukyky ja kasvu, joita pyritään saavuttamaan purkamalla turhaa sääntelyä ja byrokratiaa. Hallitusohjelmassa mainitaan tavoitteena sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja säädöksille vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. Tavoitteena on turhan sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. EU-säännösten toimeenpanossa pidättäytyään kansallisesta lisäsääntelystä. Suomen EU-vaikuttamisen yhtenä painopisteenä on nykyistä vähäisempi, parempi ja kevyempi sääntely. Toimenpiteenä sääntelyn keventämiseksi mainitaan muun muassa niiden säädösten perkaaminen jotka eniten haittaavat kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa.

Tavoitteet

Muutoksen tavoitteena on vähentää lainsäädännöstä toimijoille ja valvontaviranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa kuitenkään vaarantamatta elintarviketurvallisuutta. Muutoksella pyritään myös parantamaan elintarvikelain käytettävyyttä jäsentämällä lukuisista muutoksista aiheutunutta hajanaisuutta. Samalla lakia päivitetään vastaamaan EU-lainsäädännön nykytilaa. Muutoksessa huomioidaan hallituksen 5.4.2016 linjaamat aluehallinnon uudistuksen edellyttämät muutokset. Kyse on kokonaisuudistuksesta, jossa lakia tarkastellaan kokonaisuutena yksittäisten pykäliden muuttamisen sijaan.

Elintarvikelain uudistuksen yhteydessä arvioidaan myös lain nojalla annetut alemmanasteiset säädökset.

Tehtävä

Tehtävänä on valmistella hallituksen esitys elintarvikelaiksi siten, että laki tulisi voimaan keväällä 2018.

Organisointi

Hankkeen vastuuvalmistelijana toimii Hannu Miettinen ruokaosaston oikeudellisesta yksiköstä. Muina valmistelijoina toimivat ruokaosaston elintarviketurvallisuusyksikön yhteyshenkilönä Anne Haikonen ja ruokaosaston markkinayksikön yhteyshenkilönä Anna-Leena Miettinen. Hankkeessa kuullaan asiantuntijoina Elintarviketurvallisuusviraston sekä muiden viranomaisten ja sidosryhmien edustajia.

Hankkeesta on tehty hankesuunnitelma.

Kustannukset ja rahoitus

Hanke toteutetaan virkatyönä

Osastopäällikkö

Risto Artjoki

Hallitusneuvos

Tanja Viljanen

LIITTEET

Hankesuunnitelma

JAKELU

Hankkeen valmistelijat

TIEDOKSI

Kansliapäällikkö

RO/yksikön päälliköt

Hankerekisteri

15.4.2016

LIITE

SÄÄDÖSHANKKEEN SUUNNITELMA RO/OKY/Hannu Miettinen

HALLITUKSEN ESITYS ELINTARVIKELAIKSI

1. ASETTAMISPÄÄTÖS

Hankkeesta on laadittu asettamispäätös 15.4.2016 (HARE-numero)

2. VALMISTELUUN OSALLISTUVAT TAHOT

Hankkeen toteutukseen osallistuvat asettamispäätöksessä mainittujen lisäksi seuraavat tahot:

2.1 Säädöksen esittelijä

Vanhempi hallitussihteeri Hannu Miettinen, RO/OKY

2.2 Säädösvalmisteluavustaja

Säädösvalmisteluavustajina toimivat Raija Virolainen sekä Päivi Ranta, RO/OKY

2.3 Muut viranomaiset

Ensisijainen yhteistyökumppani hankkeessa on Elintarviketurvallisuusvirasto, jossa yhteyshenkilönä toimii Hanna Brotherus Hallinto-osaston Oikeudellisesta yksiköstä. Yhteistyötä tullaan lisäksi tekemään hankkeen eri vaiheissa valtionvarainministeriön (Jyri Inha), oikeusministeriön ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön (Jari Keinänen) kanssa.

3. HANKKEEN SISÄLTÖ

Voimassa oleva elintarvikelaki säädettiin vuonna 2006, minkä jälkeen sitä on muutettu 15 kertaa. Laki ei lukiin lisäyksineen nykymuodossaan vastaa nykyisen toimintaympäristön tarpeita.

Epäselvä lainsäädäntö lisää viranomaisten työtä kyselyiden muodossa ja voi vaikuttaa myös elintarviketurvallisuuteen.

Kesällä 2014 toteutettiin osana hallinnollisen taakan vähentämiseen tähtäävää työtä kysely elintarvikelain toimivuudesta. Kyselyyn pyydettiin vastauksia viranomaisilta ja elintarvikealan sidosryhmiltä. Selvitettiin, ovatko lain soveltamisala sekä yleiset periaatteet ja vaatimukset edelleen toimivia. Lisäksi selvitettiin, ovatko elintarvikelakiin perustuvat keinot toimivia tavoitteiden saavuttamiseksi. Kyselyn tuloksien mukaan lain tarkoitusta pidettiin edelleen toimivana, lain tavoitteiden katsottiin toteutuvan melko hyvin ja sen säännöksiä pidettiin tarpeellisina. Säännösten kehittämiseksi, yksinkertaistamiseksi ja vähentämiseksi sen sijaan nähtiin selkeästi tarvetta

Vuoden 2015 hallitusohjelmassa strategisiksi tavoitteiksi on asetettu muun muassa työllisyys, kilpailukyky ja kasvu, joita pyritään saavuttamaan purkamalla turhaa sääntelyä ja byrokratiaa. Hallitusohjelmassa mainitaan tavoitteena sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja säädöksille vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. Tavoitteena on turhan sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. EU-säännösten toimeenpanossa pidättäytytään kansallisesta lisäsääntelystä. Suomen EU-vaikuttamisen yhtenä painopisteenä on nykyistä vähäisempi, parempi ja kevyempi sääntely. Toimenpiteenä sääntelyn keventämiseksi mainitaan muun muassa niiden säädösten perkaaminen jotka eniten haittaavat kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa.

Muutoksen tavoitteena on vähentää lainsäädännöstä toimijoille ja valvontaviranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa kuitenkin vaarantamatta elintarviketurvallisuutta. Muutoksella pyritään myös parantamaan elintarvikelain käytettävyyttä jäsentämällä lukuisista muutoksista aiheutunutta hajanaisuutta. Samalla lakia päivitetään vastaamaan EU-lainsäädännön nykytilaa. Kyse on kokonaisuudistuksesta, jossa lakia tarkastellaan kokonaisuutena yksittäisten pykälien muuttamisen sijaan.

Elintarvikelain uudistuksen yhteydessä arvioidaan myös lain nojalla annetut alemmanasteiset säädökset.

4. HANKKEEN KESKEISET SIDOSRYHMÄT

Hankkeen aikana kuultavat sidosryhmät ovat suunnitelman liitteenä

Kuulemisia on tarkoitus toteuttaa, paitsi perinteisten lausuntokierroksen avulla, myös kuulemistilaisuuksina. Hankkeen alkuvaiheessa keväällä 2016 pidetään neljä kuulemistilaisuutta, joissa kartoitetaan lainsäädännön muutostarpeita.

5. HANKKEEN TULOKSET

Hankkeessa laaditaan yhteenvetoja kuulemistilaisuuksien ja työpajojen tuloksista, koonnos ja yhteenveto lausuntokierroksesta sekä lopuksi hallituksen esitys. Hankkeen yhteydessä tehdään tarvittavat muutokset valtioneuvoston sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksiin.

6. HANKKEEN TOTEUTTAMISEKSI TARVITTAVA AINEISTO/TAUSTASELVITYKSET

Hankkeessa hyödynnetään vuonna 2014 toteutettua kyselyä elintarvikelain toimivuudesta, jossa kartoitettiin hallinnollisen taakan vähentämisen mahdollisuuksia.

Kansainvälisessä vertailussa tarkastellaan Ruotsin, Tanskan ja Norjan sekä Yhdistyneen Kuningaskunnan elintarvikelainsäädäntöä.

7. ARVIO SÄÄDÖKSEN VAIKUTUKSISTA

Vaikutus	kyllä/ei/ei tiedossa	muutokset vähäisiä/mittavia
Muutokset alaisen hallinnon tietojärjestelmiin	ei tiedossa	
Vaikutukset talousarvioon	ei tiedossa	
Uusia toimeenpanotehtäviä alaiselle hallinnolle/ lisämääräraha-tarve	ei tiedossa	
Tehtäviä siirretään toisen hallinnonalan viranomaiselle	ei tiedossa	
Aiheuttaa hallinnollista taakkaa yrityksille	ei	pyritään vähentämään
Aiheuttaa taloudellisia kustannuksia yrityksille	ei	pyritään vähentämään

8. TYÖSKENTELYTAVAT JA TYÖNJAKO

Hanketta valmistellaan päävastuullisen valmistelijan toimesta säännöllisin palaverein yhdessä valmistelutiimin kanssa. Valmistelutiimiin kuuluvat asiantuntijat elintarviketurvallisuus- ja markkinayksiköistä

Valmistelussa kuullaan muiden osastojen/yksiköiden asiantuntijoita, jotka eivät ole varsinaisesti valmisteluvastuussa sekä viranomaisten edustajia. Varsinkin Elintarviketurvallisuusviraston kanssa tehdään läheistä yhteistyötä.

9. SÄÄDÖKSEN VALMISTELU-, VOIMAANTULO- JA TOIMEENPANOAIKATAULU

Vaihe	Aikatauluarvio	Muut mahdolliset huomiot
EU-lainsäädännön edellyttämä ilmoitus		
Esivalmistelu	kevät 2016	Kuulemistilaisuuksia
Perusvalmistelu	syksy 2016 - kevät 2017	
Vaikutusten arviointi	syksy 2016	
Kääntäminen	kevät 2017	
Lausuntomenettely	kevät 2017	Kuulemisia pidetään projektin eri vaiheissa

Jatkovalmistelu	kevät - kesä 2017	
Johtoryhmäkäsittely	kevät 2017	
Taitto	kesä 2017	
Laintarkastus	kesä 2017	
Tekninen viimeistely	kesä 2017	
Valtioneuvostokäsittely	syksy 2017	
Eduskuntakäsittely	syksy 2017	
Lain vahvistaminen ja julkaiseminen		
Lain/asetuksen voimaantulo	kevät 2018	
Lain toimeenpano		
Lain/asetuksen voimaantuloa koskeva EU-lainsäädännön edellyttävä ilmoitus		
Lain vaikutusten arvioinnin toteuttaminen		

10. HANKKEEN VIESTINTÄ

Hankkeesta tiedottaminen toteutetaan seuraavasti:

Viestinnän kohde	Tapa	Vastuutaho
Asettamis päätös	tiedote ministeriön internet-sivuilla	päävalmistelija
Kuulemistilaisuus	kuulemistilaisuudesta/kuulemistilaisuuksista laaditaan tiedote	päävalmistelija
Lausuntokierroksen tulokset	lausuntoyhteenveto ja mahdollinen lausuntopalaute julkaistaan ministeriön internet-sivuilla	päävalmistelija
Esityksen/säädöksen antaminen	tiedote ministeriön internet-sivuilla	päävalmistelija

11. HANKKEESEEN LIITTYVIEN RISKIEN ARVIOINTI

Hankkeeseen liittyviä riskejä arvioidaan hankkeen aikana sekä käsitellään kuulemistilaisuuksissa.

LIITE

Hankkeen aikana kuultavat sidosryhmät

Ministeriöt

Oikeusministeriö
 Sisäministeriö
 Puolustusministeriö
 Valtiovarainministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Ympäristöministeriö

MMM:n toimialan virastot ja laitokset sekä muut toimielimet

Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira)
 Luonnonvarakeskus (Luke)
 Maaseutuvirasto (Mavi)
 Valtion ravitsemusneuvottelukunta

Muut ensisijaiset valtion ja kuntien tai näihin rinnastettavat tahot

Ahvenanmaan valtionvirasto (Statens ämbetsverk på Åland)
 Aluehallintovirastot (AVI)
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset)
 Kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset
 Suomen riistakeskus
 Suomen ympäristökeskus (SYKE)
 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
 Ålands landskapsregering

Valtion virastoja ja laitoksia tai niihin rinnastettavia

Huoltovarmuuskeskus
 Kilpailu- ja kuluttajavirasto
 Puolustusvoimat
 Pääesikunta
 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
 Tulli
 Tullilaboratorio
 Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM)

Muut keskeiset sidosryhmät ja tahot aakkosjärjestyksessä

Ammattikeittiöosaajat ry
 Arktiset Aromit ry

Elinkeinoelämän keskusliitto (EK)
 Eläinlääkärihygieenikkojen yhdistys ry
 Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL)
 Eläintautien torjuntayhdistys ry (ETT)

Finlands svenska Marthaförbund r.f.

Kalatalouden Keskusliitto ry
Keliakialiitto ry
Kotimaiset Kasvikset ry
Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet
Kunnallinen ympäristöterveydenhuollon yhdistys
Kuntaliitto

Lapin Vapaa-ajankalastajat
Leipätiedotus ry
Lihakeskusliitto ry
Luomuinstituutti
Luomuliitto ry
Luonnon- ja riistanhoitosäätiö
Luontaistuotealan Tukkukauppiaiden Liitto ry

Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry
Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppiaiden liitto ry
Maitohygienialiitto ry
Maito ja Terveys ry
Marttaliitto ry
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Paliskuntain yhdistys
Pohjois-Perämeren Ammattikalastajat ry
Pro Kala ry
Pro Luomu ry
Pro Ruis ry
Päivittäistavarakauppa ry (PTY)
Ruokatieto ry
Saamelaiskäräjät
Suomalaisen Lihan Jalostajat ry
Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
Suomen Ammattiriistanhoitajat ry
Suomen Broileriyhdistys ry
Suomen Eläinlääkäriliitto ry
Suomen Eläinlääkäripraktikot r.y.
Suomen hotelli- ja ravintolaliitto ry (SHR)
Suomen Kalakauppiasliitto ry
Suomen Kalamiesten Keskusliitto ry
Suomen Kalankasvattajaliitto ry
Suomen Kananmunapakkaamoiden yhdistys ry
Suomen keittiömestarit ry
Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Metsästäjäliitto ry
Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ry
Suomen Siipikarjaliitto ry
Suomen sikayrittäjät ry

Suomen Sisävesiammattikalastajat ry
Suomen suurpetoyhdistys ry
Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry
Suomen Viljava Oy
Suomen Yrittäjät
Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC
Svenska Marthaförbundet

Tuotantoeläinlääkäriyhdistys ry

Valio alkutuotanto
Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR ry

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueet

Ålands Fiskodlarförening rf

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Helsingin yliopisto, eläinlääketieteellinen tiedekunta

